RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

1934 — SAU 5 OCTOBRE 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1615

Tarifs et conditions de la rédaction
Pour les adresses ou changements d'adresse
51-53, Rue du Coton, Hanoi

Rédacteur : P. H. GERBIDON
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAN-HUY-LÊ
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion . . . . 0$10 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . 0$15 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

HỘI ĐỀN KIẾP

Một ông Tây ở qui-quốc mới sang đến đất Đông pháp ta; ông cũng là người học-thức, đã từng có xem biết qua lịch-sử nước Nam ta, vẫn thường để bụng ngợi khen cái lòng thành ái quốc, cái công-nghiệp cứu quốc của ông Hưng-đạo-Vương Trần-quốc-Tuấn mà ở xứ ta cứ thường gọi là Đức-thánh Trần hay Đức-thánh Hưng; ông thuộc lịch-sử ta, nhưng vừa bước chân trên cõi đất Đông-pháp một lần đầu, chưa giao-tiếp với người ta nhiều, chưa am hiểu cái tình tình phong-tục người ta, nên xét đoán người mình thường cũng theo một cái tỉ-lệ như xét đoán người Pháp. Mới đây nhân gặp kỳ hội đền Kiếp là hội đền đức thánh Trần-Hưng-đạo tức là một vị đại anh-hùng nước Nam đời trước, mà ông đọc Nam-sử vẫn sùng bái ngưỡng-mộ thuở nay, ông liền đi xem hội đền Kiếp, chú-ý để quan sát người Nam mình cái cách kính lễ kỷ-niệm đối với một bậc vĩ-nhân cứu quốc đời trước thế nào; tức đi hội về, ông có thuật chuyện với mọi người ta rằng: Tôi lấm, thuở nay ra tôi lầm mãi; trước khi tôi chưa bước chân tới đất Đông pháp, tôi vẫn tưởng ở xứ các ông làm gì lại có được cái hội đền Kiếp này, tôi vẫn tưởng cái lòng thành ái quốc, cái công-nghiệp cứu quốc của ông Trần-Hưng-Đạo để thường chỉ còn phảng-phất ở trong mấy trang giấy nát cái quyển sử xanh, chứ có đâu còn hách dịch thiêng-liêng, muôn thuở khói hương, ngàn phương đính lễ như bà Trinh-Đức (Jeanne d'Arc), ông Nã-phá-luân (Napoléon) ở nước tôi; khi tôi tới đất này, tôi nghe có hội đền Kiếp là hội đền ông thánh Trần Hưng-Đạo, là hội đền một vị vĩ-nhân ái-quốc tôi đọc Nam-sử vẫn thường sùng bái ngưỡng-mộ thuở nay, tôi đã lấy làm một chuyện không ngờ quá; đến khi gặp kỳ hội, tôi thân hành đến đền Kiếp, tôi mới thật sửng-sốt vô-cùng; trong suốt mấy ngày trời, tôi thấy nào tàu thủy, nào xe hỏa, nào xe ngựa, nào ô-tô, nào xe tay, nào đò dọc, nào tàu vét mỗi ngày thêm mấy chuyến nữa, tức nào thấy hội cũng không đặt người, kẻ bồng con, người dắt mẹ, vợ nào chồng nấy, anh nào em nấy, trông thật có cái quang-cảnh ngựa xe như nước, quần áo như nêm, người ở đông về, kẻ ở đoài ra, người dưới xuôi lên, kẻ trên ngược xuống, xúm nhau lại hương hoa vang nên mà kính lễ, mà kỷ niệm một dáng toàn tài văn võ, giữa cái lúc mấy mươi vạn quân Nguyên như-lan, cái áu vàng sông Lô nổi Tàu, mười phần đã sửt mẻ đến chín phần hơn, cái tinh-thần tài-sản của con nhà Hồng Lạc đã sắp sửa bẹp nát ở dưới cái mông chân thiết-kỵ để xẻo tung hoành mà ra tay chống vững được co-đồ, khiến cho quốc thể đương nguy mà lại yên, quốc-dân hồ chết mà lại sống, cái lòng thành ái quốc ấy, cái công-nghiệp cứu quốc ấy chắc in sâu vào trong tâm não bảy nhiêu người thiện nam tín nữ, qui mái bái lễ ở dưới bóng cờ vía gươm thiêng; tôi trông thấy thế mà không thể đừng được không sinh lòng qui trọng về cái dân tính sùng bái anh hùng của người các ông, thật kể ra còn có phần hơn người nước Pháp tôi trong những ngày kỷ-niệm bà Trinh đức, ông Nã phá luân hay bậc vĩ nhân nao đó; nước các ông có cái dân tính tốt như thế thì tất là biết lấy ái quốc làm trọng, lấy cứu quốc làm vinh, tất là có sản ra được nhiều những nhân-vật yêu nước yêu nòi, làm nên những sự nghiệp phúc quốc lợi dân, lưu lại cái dấu tích về-vang chung trong lịch-sử, mà sao có một điều đáng lạ là xét trên dưới, mấy ngàn năm trong Nam-sử, ngoài ông Trần-Hưng-Đạo và một số ít mấy ông mấy bà nữa, cái lòng thành ái quốc, cái công-nghiệp cứu quốc thật không thấy mấy ai, mà nói đến cái tư tưởng, cái hành động, cái tâm-lý đối nội đối ngoại của người các ông hầy giờ, thì tôi nói khí không phải với các ông, nhưng nói thực thì thiệt hay mất lòng, cứ lời bình luận trong các sách các báo ở thế giới hiện-thời, thì người các ông thường chỉ thấy lợi mà quên nghĩa, vụ tư mà bỏ công, cái lợi chung trong nước không ai nhìn, cái hại chung trong nước không ai xót, chỉ đến ai nhà lấy rạng, thân ai người nấy lo; cứ cái con mắt của tôi quan sát trong kỳ hội đền Kiếp thì thế, mà sát tình-hình hiện thời người ta chỉ-trích thì thế tôi thật mơ-mịt chẳng rõ bẩn ra làm sao.

Ấy một người qui quốc đi quan sát hội đền Kiếp mà phê-bình ta như thế, lại cật-vấn ta như thế; ta thử nghĩ có đáng nhận cái câu phê bình như thế không, mà nhận cái câu phê bình như thế thì trả lời cái câu cật-vấn như thế làm sao. Thôi! Ta có biết được cái khuyết-điểm mình thì mới mong sửa được cái khuyết-điểm mình, ta cũng không nên bưng-bịt cái xấu của ta làm chi; ta xin thú thật rằng ta quả không phải là có được cái dân-tính sùng-bái anh-hùng, ta quả không phải là biết lấy ái-quốc làm trọng, lấy cứu quốc làm vinh, ta đi trẩy hội đền Kiếp đông là ta vì một cái mục-đích nhỏ mọn cầu cho cầu con, trừ ta bất yêu, nhưng tai chữa bệnh, ta kính-lễ kỷ niệm Đức-Thánh Trần hay Đức-thánh Hưng chớ ta có phải kính lễ kỷ niệm cái vị anh-hùng cứu quốc của ta đâu, ta đi hội đền Kiếp không giống chút nào với người Pháp đi hội kỷ niệm bà Trinh đức hay hội kỷ niệm ông Nã-phá-luân, cái việc tuy là việc kính lễ kỷ-niệm một bậc vĩ-nhân trong lịch sử nước ta, mà xét kỹ ra cũng vẫn bởi một cái ốc cầu cận để kèn là cái ốc vụ tư quên công, lợi mình quên nước. Ta xin trả lời một tiếng thực thà với cái câu cật vấn của người qui quốc kia rằng: Người chúng tôi vì chưa biết lấy ái quốc làm trọng, lấy cứu quốc làm vinh, chưa thật có bụng sùng bái anh hùng, nên còn phải chịu những lời chỉ-trích như trên kia vừa kể, cái câu phê-bình của ông trong khi đi quan-sát hội đền Kiếp là ông quan-sát theo cái phương-diện quan sát người Pháp cả, không đúng với người chúng tôi chút nào, chúng tôi thật không dám nhận cái câu phê-bình ấy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 3 Octobre 1923

Nước Đức lại có một tòa nội-các mới

Tòa nội-các Đức từ chức.

M. Stresemann dựng một tòa nội-các mới.

Tòa nội-các Stresemann từ chức, là bởi đảng Xã-hội không ưng việc điều đình để duy-trì cuộc liên-hiệp của các chánh đảng, đảng quốc dân thì yêu-cầu trục những người về đảng Xã-hội ra ngoài không ưng cho đảng ấy có người trong tòa nội-các.

Việc nước Thổ

Quân-lính Đồng-minh đóng ở thành Constantinople đã rút về.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 4 Octobre 1923

Các báo Pháp đối với tòa nội-các Stresemann

Báo *Le Temps* có nói: Việc đề-kháng cự kể bãi đi đã một tuần lễ nay, mà tòa nội-các Stresemann cũng chưa soạn được một bản dự thảo về việc cải-lương tiền-tệ, được các nhà thực-nghiệp trợ lực cho, để đệ trình hội-đồng bồi-thường ưng chuẩn. Cũng chưa thấy tòa nội-các Stresemann khởi-nghị các điều khoản quân-sự và việc nộp tiền, và việc bảo-chứng với Đồng-minh. Trong cái buổi kháng-hoảng phòn-tạp của nước Đức ngày nay, chỉ có một điều này rất là hiển nhiên: Những người gây nên cuộc chiến-tranh lại được lợi về cuộc chiến-tranh; những người gây nên sự rối loạn lại được lợi về sự rối loạn; những người đã gây nên cuộc đề-kháng trong hạt sông Rhar đã được lợi về cuộc đề-kháng ấy, nay lại có sức mà làm cho cái thế-lực được kiên-cố. Họ có ý muốn cho bao nhiêu thợ thuyền đều ở trong tay họ sai khiến được cả.

Báo *Les Débats* lại nói thêm rằng: Những kẻ thiên về cách bạo-động toàn là những kẻ đồng đảng với các nhà doanh lợi đầu cơ cả.

Việc rối loạn trong hữu-quốc Bavière

Về việc rối loạn trong hữu-quốc Bavière báo *Les Débats* lấy có nói: Dã Von Kahr là chức tổng ủy-viên, hay là chức thủ-tướng chẳng nữa, điều ấy không có chi là quan hệ, ta chỉ biết một điều rằng quyền chánh ở trong tay viên ấy, và viên ấy quyết chí đúng quyền chính để dụng lại cái chủ-nghĩa quân quốc ở nước Đức. Viên ấy nói rằng: Viên ấy không có muốn lập lại cái chính-thể quân-chủ; nhưng ký thực viên ấy định trù tính dần dần mọi việc đẩy thôi.

Báo *Westminster Gazette* có đăng lời của viên lãnh-tụ về đảng Xã-hội ở bên-quốc Bavière lên là Auer nói rằng chánh đảng của ông có đủ thế-lực để chống-cự lại việc phục-tịch.

Nhân dịp làm lễ khánh thành một cái kỷ-niệm-đài ở hữu-quốc Bavière có 145 hội ái-quốc đến dự lễ, Ludendorff đọc diễn-văn có nói: Nếu chánh-phủ nước Đức trừng-trị các chánh-đảng liên hiệp, thì ta tiến đến tận thành Berlin.

Người Đức đối với việc đề-kháng

Trong các hạt trù-bình, nhiều nơi người Đức bỏ việc đề kháng. Các thành Dusseldorf, Essen, Dortmund, Witten, Haarde, Bochum đã lỗ ý xin nộp số tiền về phần của các thành ấy phải chịu trong các khoản phi-tổn của trù-bình.

Viên Xã-trưởng ở Hatting có đệ trình các quan trù-bình một cái đơn xin các người muốn xin phép chở thuyền.

Thợ-thuyền trong Hattingen có thuyền bố rằng họ không muốn người vong ở chánh-phủ nước Đức mới có cái đề ấn. Ai nấy định lại làm việc, không đình công nữa. Họ làm mồ Amalia có lời với các nhà kỹ sư Pháp rằng họ muốn trở lại làm việc đã ở dưới quyền các quan Pháp kiểm duyệt cũng bằng lòng.

Ngày hôm 3 Octobre, M. Stresemann hội-nghị với quan Giám-quốc Ebert nước Đức. Đến hồi 21 giờ thì tòa nội-các hội nghị với nhau.

Nghe đâu tòa trị-sự quyết nghị rằng hễ nước Pháp và nước Bỉ chưa trả lời nước Đức về các vấn đề bồi khoản, thì sẽ cấm chưa cho người Đức trở lại làm việc nội.

Nước Pháp tại hội Vạn-quốc

Trước khi M. Hanotaux là đại biểu nước Pháp tại Đại-hội đồng hội Vạn-quốc trở về ngài có đại-diện chánh-phủ nước Pháp mà kỳ một bản giao ước quốc-tế về việc trọng tài về đường thương-mại. Trong luật-pháp nước Pháp không có cái luật trọng tài về đường thương-mại, vậy nay mai tất phải sửa đổi lại cho hợp với điều-lệ trong bản giao-ước ấy.

85 bài-thuyền của nước Đức

Báo *Les Débats* nói trong mấy năm nay số bài-thuyền nước Đức tăng lên rất nhiều. Trong năm 1922 đóng thêm được 416.000 tấn; trong năm 1923; đóng thêm được 333.000 tấn. Hai triệu tấn tàu nước Đức đóng được từ ngày đình chiến mới rồi, tính ra đáng giá 2000 triệu quan. Báo *Les Débats* có nói: Thử hỏi một nước nghèo có làm được như thế không?

HÀI ĐÀM

Dân có hiếu với quan

Một quan Mỗ mới xuất chính, muốn thực-hành cái chính-sách công liêm. Một hôm có bác lý Mạt dắt một anh N.Ốc vào hầu, xa tay đưa ra một cái phong bì để vào cái đĩa trên đặt lên trên án.

Quan hỏi: cái gì thế, thầy lý?

— Dạ hẩm quan lớn. . . vi-thành.

Quan nghiệm sắc mặt nói: Nếu phải nó sau cứ để ta tự khắc xét cho, việc gì mà bày vẽ ra thế nữ?

— Dạ, hẩm quan lớn là cha mẹ dân, dân là xích tử quan lớn, con đối với cha mẹ, cần phải có chút thành mới là con hiếu, con có lòng hiếu lễ nào cha mẹ lại không thương.

Quan yên một lúc rồi bảo:

Được, cho ra, song bận sau không được thế nữa nhé.

— Dạ. Phú sơn

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin nhắc lại rằng mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi sao báo-quán mới gửi được báo, nhưng lại thế nào cho báo-quán vẫn có tiền gửi báo (0$30) bằng tem cũng được) để nhờ tiện gửi cho luôn.

Gửi xi không gửi tiền thêm thì có lẽ người ấy sẽ bị báo-quán thôi không gửi báo nữa.

Tin Trung-hoa

Ngày 25 Septembre 1923

Các đại-biểu các tỉnh đối với Lê-nguyên-Hồng

Lê-nguyên-Hồng đã tiếp mời đại-biểu các tỉnh, nói rằng mình về đây là cốt để phá mưu hoạch của Tào-Côn, việc quan yếu nhất bây giờ là phải tổ-chức chánh-phủ, xin các đại-biểu giúp sức cho. Đại-biểu các tỉnh trả lời rằng: việc ấy trước chưa thấy ai nói đến, phải cho cẩn thận, vậy nếu chưa dám nhận lời.

Các quân-đoàn Quảng-đông hội ở Bình-sơn

Lư-vĩnh-Đề đem quân đội đến hội chiến ở Bình-sơn.

Vương-thừa-Mân về Bắc-kinh

Vương-thừa-Mân về Bắc-kinh, vì Ngô-cảnh-Liêm đánh giấy thép giục Vương về lo liệu việc đại tuyển (bầu Thống-lĩnh) và việc trù quân-phí.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Lê-nguyên-Hồng ở Thượng-hải, cũng còn dự-dì chưa dám để khởi việc tổ-chức chánh phủ.

Phái Thiên-tân (phái Tào-Côn) và phái Lạc-dương (phái Ngô-bội-Phu) đối với việc đại-tuyển (bầu Thống-lĩnh

Phái Thiên-tân và phái Lạc-dương đối với việc đại tuyển, ý-kiến khác nhau; Vương-thừa-Mân về Kinh, cốt để điều-đình việc ấy.

Trương-tác Lâm sai người đến Thượng-hải

Trương tác-Lâm sai người đại-biểu đến Thượng-hải; nghe đâu trước khi sai người ấy đi, Trương có bàn việc bí-mật với Đoàn kỳ-Thụy.

Nhân dân tỉnh Tương hoan nghênh Đàm-diên-Khải

Đàm diên-Khải vào Trường-sa nhân dân hoan nghênh lắm, trong hạt lại yên tĩnh như trước.

Tin Lục-vinh-Đình

Ở Thượng-hải đồn rằng Lục-vinh-Đình đến Thượng-hải, mà nhiều người trong đảng phái Quế-nhân nói rằng tin ấy không đích xác.

MỘT CÁCH THĂM XÉT TRONG THÂN-THỂ NGƯỜI TA

Quang-tuyến X không chiếu suốt qua được nước dầu có chất iode. Ông J. Sicard và ông J Forestier đã nghĩ được một cách lợi-dụng cái tính-chất ấy của nước dầu có chất iode trong việc chiếu quang-tuyến X mà thăm xét các khe ở trong mình người ta.

Mỗi khi dùng quang-tuyến X mà chụp ảnh các cơ-thể trong mình, thở nào thấu qua nhiều ánh sáng thì ở cái ảnh thấy bóng tối đi, thở nào thấu qua ánh sáng ít, thì thấy bóng tối nhiều. Mà dầu có chất iode đặng cũng không đau đớn và cũng không độc gì, có khi lại là một vị thuốc hay nữa, tiêm nhiều vào trong người cũng không hại gì. Cho nên hễ chất nặng tiêm vào người có từ tử mà chảy qua các khe trong cơ-thể, lúc ấy dùng quang-tuyến X chiếu vào mà chụp ảnh, thì những nơi dầu chảy qua, thành ra những vết đen to lắm, các cơ-thể bình như về ra cho người ta trông thấy được. Ông Sicard và ông Forest ấy dùng cách ấy chụp rõ được cả cái ống ở trong xương sống, nhờ thế mà xét được cả các chỗ đau đớn, để biết chỗ mà chữa bệnh.

Hai ông ấy lại còn dùng cách ấy để xét các khe trong khớp xương, các ấm-thư, và cả các khe trong phổi, cũng thấy suông phổi gần.

HAI CHIẾC THIẾT-GIÁP HẠM MỚI CỦA NƯỚC ANH

Hai chiếc thiết-giáp hạm của nước Anh mới đóng sau đây là tên Nelson và tên Rodnor. Mỗi chiếc có 9 chiếc đại-bác đường kính là 400 millimètres. Như vậy thì hai chiếc tàu ấy nhiều khí giới hơn cả các thiết giáp hạm khác xưa nay. Mấy chiếc thiết-giáp hạm của nước Nhật và nước Hoa-kỳ mới đóng sau đây, cũng có đại-bác 400 millimètres, nhưng mỗi chiếc chỉ có 8 khẩu là cùng, chứ chưa có chiếc nào có đến chín khẩu.

Thuốc Nam

Những vị thuốc hay

Bản-báo vừa tiếp được bài sau này với đăng báo:

Bài thuốc chữa răn cắn

Tháng trước tôi có một đứa học-trò chẳng may bị rắn hổ-mang cắn phải chân. Nhà nó chạy chữa thuốc men mãi cũng không khỏi, mà chân thì càng ngày càng sưng u lên. Cả nhà nó rất lo sợ. Tôi được tin, may sực nhớ đến bài thuốc của Tăng-Sơn tiên-sinh đăng ở báo T. B. T. V. bèn bảo nhà nó lấy vỏ bồ-hòn tán nhỏ bôi vào chỗ thương, còn bột thì ăn. Nhà nó tin tôi, đem thi-nghiệm ngay thì quả nhiên chưa mấy hôm thì khỏi hẳn. Bây giờ nó đã đi học được rồi. Vậy tôi xin có mấy lời thành thực trước cảm ơn Tăng-Sơn tiên-sinh, sau xin giới-thiệu cùng độc-giả bài thuốc thần-hiệu ấy.

Sáp-mai, Nguyễn-v-Thư
Chargé de l'Ecole de Đệ-nhất
(Nam-định)

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Những tiếng Huế và tiếng Bắc khác nhau

Tôi ở Huế có gặp nhiều được những tiếng thường nói có khác với tiếng Bắc, vậy tôi xin biên-tập gửi ra để đăng báo:

Tiếng Huế		*Tiếng Bắc*
Bập bầy	=	Đánh nhau,
Hung		Nhiều,
Gay-go		Khó khăn,
Mần ri		Thế nầy,
Tiệm		Cửa hàng,
Lượm		Nhặt,
Đùi		Gậy,
Ôm		Gậy,
Nbon		Đóm,
Ngước		Đóm,
Răng nẫy		Sao nhiên,
Nói rưỡn		Nói chơi,
Mắc việc		Bận việc,
Cà nhắc		Khập-khiễng
Ốốe dược		Bậy bạ

(Còn nữa)

Nguyễn-thúc-Nhu
4e année Collège Quốc-học

Cái A là cái gì?

Cái A dùng để cắt ra, cắt rõ. Trong khi nước đông to, không thể dùng cái liềm mà cắt được, thì người ta phải dùng đến cái A mà cắt ra lại mau lắm, chỉ cầm mà đun đi, thì rạ tự khắc đứt ngay.

Lưỡi cái A làm bằng sắt, cũng có răng như lưỡi liềm.

Phan-Trí, Phát-điệm.

Chữ A mà ông Phan-Trí giải nghĩa trên này là chữ A chỉ nghĩa một thứ đồ làm ruộng để cắt. Còn chữ A chỉ nghĩa một cái để bằng đất nung để đựng nước, tôi ngại bác có nghe nói hay sẽ trông thấy thì bảo cho biết.

Cuộc thi thơ

Của Nest-ray-Quyên sở-cl

Thơ thi

DCCCXCVI

Nghìa năm văn-vật đất Thăng-long.
Xa ngắm nền văn lưỡng chuẩn lồng.
Cung tấm thâm nghiêm thờ đức Khổng.
Lâu đài trang điểm vẻ non Nùng.
Tứ bề tường gấm rêu mờ tỏ,
Một đám cây xanh bóng ngất không.
Phong cảnh có lâu nhưng vẫn đượm,
Khách qua ai chẳng muốn dừng trông.

DCCCXCVII

Nghìa năm văn-vật đất Thăng-long,
Di-tích nền văn dấu chẳng phong.
Trở đầu nghìa thu ghi đạo Khổng.
Cung tường bao thuở bóng trăng lồng.
Thuyền vân lo lửng trên sông Nhị,
Rừng bút lô nhô dưới núi Nùng.
Trải Lý, Trần, Lê hương vẫn đượm,
Quốc-hồn nung đúc biết bao công.

DCCCXCVIII

Nghìa năm văn vật đất Thăng-long.
Trải mấy tang-thương tiếng vẫn nồng.
Thả, tới thơm lây nơi đất Việt,
Hạnh đào rườm phủ chốn non Nùng.
Rặng bia tiến-sĩ rêu mờ tỏ,
Một tọa lâu đài dưới bóng thông.
Đêm hỏi khách du ai có biết,
Gây nền đại mộng hỏi ai không ?

DCCCXCIX

Nghìa năm văn vật đất Thăng-long,
Gốc hạnh bao la cõi Nhị Hồng.
Mở-mỏ gia công chiêu quốc túy.
Nêu văn so sức các năm Hồng.
Cách ngôn triết-học lừng Âu-sử.
Đạo-đức luân-thường khắp Á-đông.
Miếu mạo ngụy nga soi sóng bãi,
Suối tỉ Nam, bắc tỏi miền Trung.

Nguyễn-ngọc-Kiểm
Giáo-học trường Qui-dương, Hải dương

CM

Nghìa năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu Giám là nơi đắc địa chung.
Luyện đá Nữ sơn xây bộ thánh,
Dựng cờn Đình-lễ tựa non Nùng.
Cung trường bóng rợp dòng sông Nhị,
Khoa-giáp nền gây giống cháu rồng.
Hoa tấm trăm năm mưa nắng gội,
Bia truyền nhất quán vững như đồng.

Phạm-khắc-Chiêu
Phán-sự sở Bưu-chính, Hanoi

CMI

Nghìa năm văn-vật đất Thăng-long,
Danh thắng đâu bằng miếu Giám không ?
Nền Lý bóm sum xây chỗ rợp,
Bia Lê mở tỏ ấng rêu phong.
Thị-thành đã nhuộm màu Âu Mỹ,
Văn-hiến còn thơm nước Lạc-Hồng.
Chót-vót cung trường đông đạo mạnh,
Trên sông Nhị-thủy, dưới non Nùng.

CMII

Nghìa năm văn-vật đất Thăng-long,
Ch-miếu xây nên đã mấy đông.
Bia hàng Trần, Lê, so-chỉ Lý,
Ly-nghì trâu, Lỗ nước non Hồng.
Mảnh gương sơn-dầu in làn Nhị,
Vững cột cương-thường ngất đỉnh Nùng.
Vật đổi sao dời âu xưa kết,
Lễ văn còn dấu lửa hương chung.

CMIII

Nghìa năm văn-vật đất Thăng-long,
Đền Giám đây từ Lý phải không ?
Nọ gác khuê-văn nền quốc-học,
Kia bia tiến-sĩ dấu nho-phong.
Phố-hàng trải mấy phen dâu bể,
Danh thắng còn riêng chốn Nhị Nùng.
Rạng vẻ cung trường nhang khói tỏa.
Mắc Nam cùng đội một trời chung.

Đỗ bá-Tiếp
Làng Đại gia, Hà-đông

CMIV

Nghìa năm văn-vật đất Thăng-long,
Ấy Lý thờ chung nước Lạc-Hồng.
Lối nhỏ bia rêu tên bảng giáp,
Uy-nghiêm miếu gác khí nho-phong.
Lê-nghì khỏi tự nơi Thủ Tử,
Đạo nghĩa lòng vang cõi Á-đông.
Còn mãi trơ trơ cùng tuế-nguyệt,
Qua đây ai chẳng cải đầu trông.

Phạm quang-Nhuận
Giáo-học, Haiphong

CMV

Nghìa năm văn-vật đất Thăng long,
Đạo Khổng in sâu một tấm lòng.
Lý dựng, Lê xây nên mông vững.
Nùng cao, Nhị rộng khói hương xông.
94 bia tiến-sĩ nhu rêu biếc,
Sen gần khuê-văn bóng nguyệt lồng.
Dập bể bao phen mưa nắng gội.
Văn còn vượng-khí với non sông.

CMVI

Nghìa năm văn-vật đất Thăng-long,
Nho-giáo theo cùng tục Á-đông.
Đất Giám còn lưu nền học cũ,
Bến thành nghe vẳng tiếng chuông đồng.
Gác khuê cao ngất làn mây phủ,
Giếng ngọc xanh rì mạch nước trong.
Bút nghì muôn thu hương trở đậu,
Ai qua lại đó đề người lòng.

Tăng-nhân, Nguyễn-thi
25, Rue Principale, Gập-cầu

CMVII

Nghìa năm văn-vật đất Thăng long,
Văn thịnh cho nên miếu vẫn sùng.
Triều Lý nền xây bia bảng vững.
Thành La mấy lớp khói nhang nồng.
Khơi nguồn bể học bên sông Nhị,
Mở lối rừng nho cạnh núi Nùng.
Bút hái Tây ân tô điểm mới,
Cùng trường thêm rạng nếp hoa-phong.

T. H. Quỳnh dit Bản Phủ
Trước ga Bình lạc

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	28 độ
15 giờ	31 độ

Giá bạc kể từ ngày 5 Octobre 1923 giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 40.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 5 Octobre 1923,* — 3°/₀ 56.50. — 5°/₀ 1915-1916 75.05. — 4°/₀ 1918 60.96. — 5°/₀ 1920 90.05 — 6 / 1920 87.55

Việc bầu-cử hội-viên thành phố — Việc bầu-cử hội-viên Tây Nam, ngày kia đã tới nơi rồi mà đến nay vẫn còn dửng dưng như không, mấy nhà dự bầu đã quen những chuyện trước được các ông ra ứng cử chiếu trọng hết sức, được chè tàn rồi tại hàng Giấy hay Thái-hà phen nay đến tận ngày nay cũng chưa thấy gì thì đến chép miệng rằng xuông ! Cũng đến các chị em ở mấy xóm cũng thờ dài rằng : Chuyện này suông quá ! Có người muốn an ủy các chị thì bảo rằng : thôi để đến vụ bàu nghị-trường ngày 15 này vậy.

Báo France-Indochine ngày 5 Octobre bình-phẩm về cuộc bầu cử này có nói rằng :

« Xét về cái tình-hình người bản-xứ thì ta nhận ra rằng những người Annam, nhất là những bạng có học-thức, đối với các cuộc bầu cử dân tỏ lòng lãnh-đạm lắm. Tỷ khi có nghị-định về việc bầu cử đến giờ, những người trong khóa trước sốt sắng ra tranh lấy cái địa-vị hội-viên thì kỳ này chẳng thấy tăm hơi dân cả, xem thế càng tỏ những bài của chúng ta đã bàn trước về việc bầu cử hội đồng tư-vấn thật là đúng.

Đến ngày hôm nay cũng mới thấy có hai người ra ứng cử là MM Phúc-Đệ tức Vũ-bá-Phú thầu khoán ở đường Huế và Phan-đình-Giáo tức Giụ-Long, bán hàng đồi mồi ở phố Tiên-tsin. »

Nhưng ngày hôm nay ta lại được tin rằng M Giụ-Long không ra ứng cử nữa mà có ý nhường cho M Nguyễn-hữu-Tuấn ở hàng Đào.

* * *

Về việc bầu cử này, tòa Đốc-lý có gởi cho bản-báo tờ lại cảo sau này :

Nhân dịp bầu-cử thành-phố ngày 7 Octobre này, quan Đốc-lý trưởng nên nhắc lại các nhà có quyền dự bầu biết rằng điều luật ngày 25 Juillet 1913 bắt dùng những phòng kín và phong-bì để bỏ phiếu thì không thành-hành tại Bắc-kỳ và chiếu theo điều thứ 18 chỉ-dụ ngày 11 Juillet 1908 thì đều phiếu phải theo như sau này:

« Các nhà dự bầu phải đem phiếu đã viết sẵn từ ngoài phòng bầu cử mà đem vào. Phiếu phải bằng giấy trắng không có dấu gì ở ngoài. Người bầu cử đưa cái phiếu gấp kín cho ông chánh hội đồng rồi ông chánh hội-đồng bỏ vào hộp lấy ».

Phòng bầu cử hội-viên Pháp thì mở tại nhà hội-đồng tòa Đốc-lý, còn phòng bầu cử hội-viên Nam thì mở tại trong một phòng giấy Lục-lộ của tòa Đốc-lý.

Bàu cử bắt đầu từ 7 giờ và đến 17 giờ thì mở phiếu.

Sau nữa lại nhắc lại rằng chiếu theo thể lệ trong chỉ-dụ ngày 19 Juin 1923 đã tuyên bố ngày 27 Août 1923 thì chính ngày bầu cử cấm không được phát hay là cho người phát những phiếu, những tờ đọt và các giấy má khác thuộc về việc bầu-cử, bằng không thì sẽ phải tịch một cả những giấy lấy và phải phạt tiền từ 500 đến 5000 quan.

Những người ứng cử có thể đặt những phiếu của mình ở trên một cái bàn riêng tại các phòng bầu-cử.

Tin đường sá. — Đường Thuộc-địa từ Hanoi đến Haiphong kể từ chủ-nhật 7 Octobre này thì đi lại được như thường.

Các nhà đi ô-tô ở đường ấy, qua những chỗ bị nước lụt làm hư hỏng mà chưa sửa lại hẳn thì nên đi thong thả, chất là ở kilomètre 13 và một đoạn từ kilomètre 26 đến 34.

Cầu Tràng-kỳ ở kilomètre 44 +800 thì tạm cấm những xe có nặng quá 2 tấn không được qua lại và các xe ô-tô qua cầu thì phải đi thong thả.

Đường Hanoi đi Phúc-yên qua đường số 23 thì nay đã đi lại được như trước rồi,

Giúp các nhà bị lụt. — Số tiền của các nhà từ thiện gửi đến bản báo tuyên giáp các nhà bị lụt:

Mme Bác ở Phúc-yên 2 p ; M. Dương-đình-Liễn, y-phó Đồng-hỏi 10 p. ; M. Vũ-văn-Long, số nhà 10, phố hàng thuốc Bắc. Hanoi 5 p.

Số tiền đã thu được trước : 161 p.

Tổng cộng là : 178 p.

Các nhà quyên tiền giáp kể bị lụt như sau này :

Số số hai đồng Mac-đình-Tứ đi quyên.

M. Mạc-đình-Tư, 136 phố hàng Bông 20 p ; bà Đỗ-thị Hợp, 130 phố hàng Bông 3 p ; MM. Lê-v-Tân 136 phố hàng Bông 5 p ; Nguyễn Ngọc 36 phố hàng Bát-sứ 2 p ; Ng-cw-Kỳ, 38 phố hàng Quạt 2 p ; Lê-đức-Trong 153 phố hàng Bông 2 p ; Âu-đanh 0 p 50 ; Âu đanh 0 p 50 ; MM Trịnh-bá-Kỳ, 143 phố hàng Bông 3 p ; Quách-vinh-Kỳ, 128 phố hàng Bông 2 p ; Vạn-xuân, 12-28 phố hàng Đẫy 3 p ; Nguyễn-T Fn, 73 phố hàng Bát 1 p ; Ng-ngọc-Chân, 61 phố Cửa-nam 1 p ; Ng-văn-Lăng, 61 phố hàng Cót 2 p ; bà Tin-xương, phố hàng Giấy 20 p ; Cụ Đồng Vũ-thạch, phố Gia-long 3 p ; bà Hai-chinh 76 phố Cầu-gỗ 5 p ; MM. Phan-quảng-thành, 10 phố hàng Đào 2 p ; Nguyễn-Hoan, 24 phố hàng Đào 2 p ; bà Thái-lạc, 26 phố hàng Đào 5 p ; bà Hòa-ký 75 phố hàng Khay 5 p ; MM. Đan-pheng, 34 phố hàng Gai 2 p ; Minh-ký 51 phố Bờ-thành 3 p ; Lê-thái Hanh 36 phố Phúc-kiến 1 p ; Hoàng-Văn-Tường 21 phố hàng Đào 1 p ; Lê Hòa tường, 36 phố Thuốc-bắc 1 p ; Mỹ-hòa phố hàng Bát-đàn 1 p ; Ng-văn-Hưng, 113 phố Huế 1 p ; Ng mỹ-Văn, 10 phố hàng Bát-đàn 1 p ; Phạm-Trang, 72 phố Cầu gỗ 1 p ; Phúc-an-đường 184 phố Huế 3 p ; Trần-ngọc Cảnh, 83 phố hàng Khay 4 p ; Ng bảo-Nguyên, 116 phố hàng Bông 2 p ; Phan Vinh-thanh, 58 phố hàng Buồm 2 p ; Phan Cự-thanh, 58 phố hàng Ngang 3 p ; Phan Giụ-thành, 56 phố hàng Ngang 1 p ; Nhân-hòa đường, 135 phố hàng Buồm 10 p ; Phan Đức-thành, 2 phố hàng Ngang 3 p ; Hiệp-thành, 29 phố Bờ-hồ 2 p ; Vũ Tân tức 20 phố hàng Bông 2 p ; Vũ-v-Quỳnh, 25 phố hàng Bông 5 p ; Hợp-công-thành, 99 phố hàng Đào 2 p ; Phan Đăng-giang 59 phố hàng Đào 2 p ; Đỗ-đình-Tài, 43 phố hàng Gấy 1 p ; Cô Kim 41 phố hàng Giấy 5 p ; MM. Ng-văn-Lâu, 15 phố hàng Gấy 1 p ; Ng-thế Lộc 23 phố hàng Gấy 1 p ; Ng văn-Hồn, 38 phố hàng Khoai 2 p ; Ng-văn-Pawong, 3 phố hàng Khoai 3 p ; Ng đức-Mai, 14 trước chợ Đồng-xuân 5 p ; Phùng-văn-Giễ, 29 phố hàng Bài 2 p ; Vinh-au, 30 phố hàng Cân 2 p ; Âu đanh 5 p ; bà Mỹ-rạch, 20 phố hàng Gai 3 p ; bà Toái-chân, 8 phố hàng Nón 2 p ; bà Năm, 43 phố Cầu-gỗ 2 p ; bà Mỹ-thành, 27 phố hàng Đào 1 p ; ông Lê-Toại, 59 phố hàng Đường 1 p ; ông Phú-Đức, 89 phố hàng Thuốc-bắc 1 p ; ông Tiếu-Lợi 81 hàng Da 1 p ; ông Chiêm 28 phố hàng Gạo 2 p ; Âu-đanh 1 p ; bà Hai phố hàng Vải 0 p. 50 Âu-đanh 1 p ; bà Hai hàng Giấy 0 p. 50 ; Âu-đanh 1 p ; bà Lý-Chương 1 p ; bà Hàn phố hàng Ruơi 1p ; cô Tư-Gộc 0 p. 50 ; cô Sửu 1 p ; cô Nhỡ 1 p ; bà Năm-Tân 0 p. 50 ; bà Phúc-An 1 p ; bà Cự Hưng phố ngõ Gạch 1 p ; ông Ta-duy-Tư 13 phố Bờ-hồ 1 p. ; bà Vĩnh Long phố hàng Cân 2 p ; ông Thụy-Ký phố hàng Gai 1 p ; bà ba Nhân phố hàng Nón 1 p ; cô Bình-giang phố hàng Nón 0 p. 50 ; bà Phúc-Hiền 58 phố hàng Nón 5 p ; bà Bảo Hòa 51 phố hàng Nón 1 p ; bà Bát-Dầy phố hàng Nón 5 p ; bà Đức-Long 71 phố hàng Nón 2 p ; bà Đỗ 74 phố hàng Nón 1 p.

Cộng là 212 đồng 5 hào.

Ngoài số quyên này hội-đồng lại nhận được một cái mandat 15 đồng của quan Bùi-bằng-Đoàn trí-phủ Xuân-trường gởi về. Vậy hội-đồng chúng tôi xin thay mặt các miền bị lụt mà cảm tạ các ngài,

Hội-đồng trị-sự lại cảo.

Kịch cải lương — Tối chủ-nhật 7 Octobre này tức là 27 tháng tám này tại nhà Nhạc-hội Bờ-hồ (Philarmonique), các sinh viên người Nam-kỳ tại trường Cao-đẳng sẽ diễn giúp hội-đồng cứu giáp các miền bị lụt một buổi « Kịch cải-lương » rất hay ! rất cảm động ! cách diễn rất tài tình, lại thêm có các tay giỏi trong nghề âm nhạc hòa nhạc lấy trong những lúc nghỉ.

Xin mời bà con trong hát bộ tối hôm đó đến thực đông trước để làm phúc, sau để thưởng thức một buổi vui đặc biệt.

Hôm qua có đăng tối thứ bảy 6 Octobre, nhưng hội-đồng lại mới tiếp được của nhà nhạc hội xin lỗi vì tối thứ bảy có tiệc cưới con gái ông Mau đã định trước, vì ông hội-trưởng quên phứt đi, nên mới nhận cho hội-đồng mượn. Vậy nay buổi diễn kịch lại hoãn đến tối chủ-nhật 7 Octobre.

Hội-đồng cứu giáp các miền bị lụt lại cảo

Đứng ngoài vòng

Nay tôi nhân có chút lẽ riêng, nên không muốn ra ứng cử nữa.

Xin cảm ơn các ngài có lòng tốt định bầu cho tôi kỳ này, xin bầu cho ông Nguyễn-hữu-Tuấn tức Bách chủ hiệu Long-Ký, số 71, phố Hàng-Đào, ông ấy là một ông bạn thân của tôi, cũng đứng đắn, trước đã tòng sự tại công-sở Hanoi, bây giờ chuyên về thương nghiệp, con về phần tôi các ngài lưu cho kỳ khác.

Kính ta

GIỤ-LONG

Hiệu cái lương đối trường

38, Rue Tien-Tsin — Hanoi.

3681

Thi tú-tài Tây. — Các sinh-viên có tên sau này được vào kỳ vấn đáp :

Phần thứ nhất

Ban D

Melle Hélène Babrié, M Nguyễn-văn Luyện.

Phần thứ nhì

Toán học

MM Đặng-vũ-Niết, Đặng-vũ-Tiến.

Ban B

MM. Chatelier Edmond, Chotéber Roger Mlle Collet Madeleine, M Pinet Marcel.

Hát làm phúc. — Rạp Sán-nhiên-đài đã diễn một tối hát vừa rồi thu được 113 đồng thì quyên giúp những nơi bị lụt ở xứ ta cả. Tối hôm ấy hội chịu tất cả các tiền phí tổn trong buổi hát, mà các hội viên vào xem cũng vui lòng trả tiền về như người ngoài; như thế thì đã biết rạp Sán-nhiên-đài có lòng từ thiện lắm.

Hội-đồng tổ chức cuộc nghĩa-quyên lại cảo.

Hội-chợ lần thứ năm sẽ mở từ 2 đến 16 Décembre tới nơi này.

Cải chính. — Trong một số báo trước có đăng trụ-sở tạp-chí Hữu-thanh ở số 49 phố hàng Gai là lầm, nay xin cải chính lại là ở số 59 phố hàng Gai cho đúng.

Tòa án đệ nhị cấp. — M Dương-tự-Như trí-phủ hạng nhì tại phủ Yên-lãng (Phúc-yên) nay kiêm chức thẩm phán dự-khuyết tại Tòa-án đệ nhị cấp tỉnh Phúc-yên thay M. Trần-hữu-Chiêm đổi đi phủ Mỹ-đức (Hà-đông).

Mang khí giới cấm. — Tên Trần-văn-Dương tức Trang Con đi bỏi nhà ở Thanh-giám trong mình có mang khí giới cấm thì đã phải bắt để xét hỏi.

Đỏ trời đánh. — Một người đàn bà ở phố Lò xã là Ng-thị-Mai có đơn kiện rằng con trai là Ngô-văn-Phung đánh mẹ. Việc ấy quan dự thẩm đã ấy quyền cho sở Mật-thám xét hỏi.

Lịch sang năm. — Xin nói để các ngài biết rằng lịch sang năm của bản quán đã bắt đầu làm.

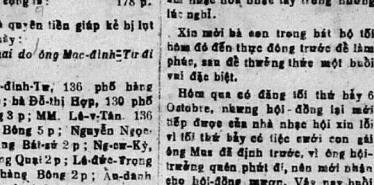
Vậy nếu các đại thương gia gần xa cần phải thửa lịch cho quí hiệu thì xin mời lại ngay bản quán mà đặt trước, nếu không đặt trước thì sau sẽ phải chịu giá đắt và lại hết cả bìa vẽ đẹp nữa.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 100 trở lên. . . 0 $ 35 một
Từ 10 đến 100. . . 0 40 »
Từ 1 đến 10. . . 0 45 »

(Tiền cước về phần các ngài chịu).

Sau đây lại in mẫu một ngày đầu năm ta để các ngài biết cho rằng thứ lịch của bản quán làm ra thật rất tiện cho việc xem ngày, mà nhà nào đã có thứ lịch này thì "bất tất phải mua quyển lịch tàu nữa.

Ngài nào ở xa, muốn viết thư về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản quán như sau này :

H. Đỏ-xuân-Thiều
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Công-ty Phạm văn-Phi CẦN NGƯỜI LÀM máy và tài-xế cầm xe ô-tô. — Xem trang thứ tư.

2013

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Cuộc đánh số giúp hội trẻ con Tây lại về thừa nhận — Các vé đánh số giúp trẻ con Tây lại về thừa nhận hiện đã gởi bán tại bản-quán, giá mỗi vé là 5 hào. Gởi đi các tỉnh, phụ thêm tiền cước gởi thì phải lại (Recommandé) tính như sau này : từ một vé đến mười vé. . . : 0 $ 11 từ mười vé đến hai mươi vé : 0 15 Đến ngày 1er Novembre 1923 thì sẽ mở tại tòa Đốc-lý Hanoi.

Ngạch thủ-ký. — M Vũ ái-Liên, thầy thuốc thứ-ư hạng sáu tại Laokay được phép nghỉ 30 ngày.

Mất của. — Mme Ng-thị-Sâm 29 tuổi, nhà ở đường Cornet trình rằng trưa hôm qua đánh mất tại chợ Đồng-xuân một cái giấy bạc 20 đồng và một cái vé vạn bảo cầm một cái vòng và một đôi hoa tai vàng giá 35 đồng.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc quyên giúp kẻ bị lụt. — Báo *Courrier d'Haiphong* có đăng rằng :

« Sở Mật-thám vừa bắt một người mở cuộc lạc-quyên mà không có giấy phép. Thoạt tiên thì hắn khai rằng quyên để giúp những người bị lụt, sau lại khai rằng để mở một xưởng làm đồ hộp. Vốn hắn làm nghề nấu bếp thì hắn định làm nghề đóng đồ hộp lấy tại một cái xưởng ở trước sở Mật-thám. Cái tiền vốn làm đồ hộp định là 5 vạn đồng. Hắn quyên được 9 đồng thì lấy mua một đôi giầy bồi-tin vàng để đi cho lịch sự. Có giấy gọi hắn đến phòng thì thuở để giao cho hắn một cái sổ quyên của nhà-nước cho phép và hỏi vì lẽ gì mở hàng buôn bán mà lại không lấy môn-bài. Nhưng hắn không đến, sau có cảnh-sát điệu đi hắn mới đến ».

Bản-báo lại vừa tiếp được của M. Trần-ngọc Bích chủ-nhiệm công-ty Hợp Phú bức thư sau này xin y nguyên văn đăng báo :

Thưa ngài,

Việc quyên trợ cứu giúp các miền bị lụt của chúng tôi thì ngày 27 Septembre 1923 vừa rồi, quan Đốc-lý Haiphong có trả lời cho chúng tôi rằng quan Thống-sứ đã cho phép cụ Thượng Lê-trung-Ngọc tổ-chức một hội-đồng rồi, thì chúng tôi phải tựa theo vào hội-đồng ấy. Vậy chúng tôi đã viết thư lên trình cụ Thượng Lê rồi, xin nói để ngài đăng lên báo cho được đúng sự thực rằng chúng tôi còn đợi lệnh hội-đồng trên Hanoi sau mới khởi hành.

Le Directeur gerant

Trần-ngọc-Bích

Mại bản nào thế ? — Tôi đi chuyến tàu thủy ở Haiphong lên Đáp cầu. Có người Mại-bản Annam cùng xứ với hành khách nhiều cách lạ đời. Động đi phát vé đến đâu là chỉ bới em xóm đến đấy. Nhất là những người nhà quê thì anh ta lại ra dáng sợ một nỗ rất là khí ồi Anh ta đi phát vé đến một ông cụ nhà quê, ông cụ này lại có người con trai trạc độ hơn 20 tuổi, tiễn nong người con gái và đi giải đem cả tiền đi. Giữa lúc ấy người mại bản đến phát vé cho ông cụ thì ông cụ ấy có nói rất lễ rằng : « Thưa thầy, tiền chưa nộ gì mà nộ còn đi ngoài, thầy để tôi gọi nó đến ». Nói xong ông cụ nhắc mồm lên gọi thì người mại bản ấy chữi liền : « . . . . . mày đi đâu lại để cho thằng bố mày gọi mãi. » Hai bố con ông cụ kia cứ im thin thít, không dám mở mồm nghe như sợ thầy mại-bản thì phải.

Ôi cách tiếp đãi khách đi tàu của chủ mại-bản Annam này cũng lạ thật họ không nghĩ đến có khi khách thì họ mới có miếng mà ăn mà nuôi cha mẹ vợ con, để chẳng biết ơn khách thì chớ lại đánh mắng với khách thì cũng lạ thật.

Mọi người đi tàu lại cảo.

Thuyền đắm. — Hồi 9 giờ 40, ngày thứ tư ở sông Xi-măng có chiếc thuyền đi lên lối chợ vu phải một chiếc tàu của sở SACRIC rồi chìm nghỉm. Trong thuyền có ba bốn người lên được cả và may thuyền đắm vào mạn sông nên không ngã trở gì đến việc đi lại của các tàu thuyền khác.

Chiếc thuyền ấy của tên Lương A-Nhi, số 169 P. W. định lên chở gỗ cho một tài-khản ở phố Nhà-hỏ.

Cháy nhà. — Một giờ trưa ngày thứ tư, ở phố Candiet có nhà bếp nhà tranh của tên Lý-thị-Lý phát hỏa, nhưng may lúc đó lân-hàng đồ lại đông rập tắt được ngay, thiệt hại không mấy và cũng không can gì đến người.

Đục máy nước. — Vừa rồi người ta lại nhặt được một cái ổ-khóa máy nước ở phố Maréchal Pétain thì đã đem lại nộp sở Cảm-đi trả cho sở *Máy nước. Xét ra cái ổ-khóa ấy do đứa nào đục ngang máy để lấy cho được nhiều nước.*

Bỏ quên trên xe, — Cô Apestoli, nhà ở phố Paris, có đơn trình rằng hôm kia có bỏ quên trên xe không nhớ số một cái cặp trong đựng nhiều sách vở nhà trường.

Ăn cắp. — Mới đây linh cảnh-sát bắt được tên Vũ văn-Phong, 22 tuổi, làm cu-li, nhà ở Phụng-pháp, ăn cắp của sở Sán-kho hai chai dầu và tên Vũ-văn-Vượng, 20 tuổi, làm thợ sơn, nhà ở Lạc-viên, ăn cắp một rổ sành tây của tàu « Amiral Niellly » đến đã bị tống giam để hận xét.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾ

soạn

Giá 0 $ 30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0 $ 11

Bán tại Bản-quán và các gửi bán ở các hàng sách.

MỚI XUẤT BẢN

TÁI-SINH-DUYÊN « HẬU-BIÊN »

(Sự-tích Mành-lệ-Quân)

再生緣後編

Cuốn « Hậu-biên » này so với « Tiền-biên » thì nhiều trang hơn, mà giá cũng hạn có 0 $ 80 và 0 $ 20 tiền cước-phí. Ngài nào muốn mua, xin gởi thư và mandat cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, *Trang-Bắc-Tân-Văn* Hanoi Có bán tại bản-quán vàng các tiệm hàng sách.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mã thượng-hạng
Mặt mạ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Giá..... 5$00
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI

2060

DƯƠNG BÁ-TRẠC
ET
TĂNG-KHÁNH-LONG
dit **ĐỒNG-NAM-MỸ**

Dệt lãnh lụa, vải-màn, khăn mặt, đóng giày tây, giày ta, va-ly, làm mũ (nón), khâu sếp, ghế mây, và buôn đủ các thứ hàng Bắc-kỳ, bán cắt và bán lẻ.

Tổng cục : Hà-nội phố hàng Bông, số 152.
Phân cục : Sài-gòn đường Catinat, 19, đường Bonnard, 90.
Công-sưởng tại Thái-hà-ấp.

Hàng tốt giá hạ, quí-khách chiếu cố xin cứ gửi thư về ĐỒNG-NAM-MỸ số 152 Rue du Coton, Hanoi.

2095

CÁC PHÁO-TÂY MỚI, BÁN CHIẾU-HÀNG

Bản-hiệu có trữ nhiều thứ pháo-Tây để dùng về các ngày tiệc và hội. Lại có riêng một thứ thuốc xanh đỏ (flammie de Bengale) để các nhà hát dùng cho hợp về sinh vì chẻ không có khói khét, sáng lỏ, mùi đẹp và cháy chậm, để lâu không trớt.

Các quý-khách ở xa có cần tới thì xin gửi thư nể thương-lượng và lấy hóa-giá, sẽ gửi theo tàu thủy hay hỏa-xa, không gửi giấy thép được.

Xin chiếu cố.

XUÂN-HÒA, tạp hóa
99, Phố Hàng Gai, Hanoi.

2097

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiement en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

GIA-LÂM

Việc nghĩa. — Một bọn tài-tử đã được phép đến nối thứ bảy mồng năm tháng chín tức là 13, 14 Octobre này diễn hai tấn tuồng cải-lương để lấy tiền làm lại trường học Tri-thành bị bão đổ.

Trong giờ nghỉ lại có các cô thiếu nữ đi quyên tiền trợ cấp nhân dân miền bị lụt.

Ông Chemin Dupontès chánh sở tạy hỏa-xa Vân-nam có giúp cho 75p.

Minh-Đức. lai cảo.

Việc vỡ đê. — Bản-quán tiếp được bài sau này :

Khi nước to gần tràn đê, các dân xã đến giữ được không vỡ đồng nào cả, đến ngày 29 tháng 7 vỡ đê Đặng-xá, Lễ-thôn nước cạn tận chân đê, nhưng cái đê ấy vẫn xung yếu sẵn vì rằng lỗ đến tận đê rồi và lại có cây đa cũng lớ đến gốc, nhưng cứ tự nhiên thì cũng không việc gì mà vỡ, vì rằng có ba chiếc thuyền theo của hai người kia to lắm, họ bỏ cái neo vào sườn đê, họ trèo lên trèo xuống mãi nát cả sườn đê ra và những bì ngô, đỗ ấy nặng một tạ lấy họ vác lên mặt đê vứng xuống chuyển đất rầm rầm cho nên bị hại, lại năm bảy cái xe bò họ đem đến xe số ngô, đỗ ấy đã năm sáu ngày, đến ngày 29 nước chảy xiết, một chiếc thuyền trôi bật cái mỏ neo, sạt một mảng đất to, họ lại bỏ cái thuyền trôi ấy vào hai cái thuyền kia thành ra bật cả ba cái mỏ neo sạt ba mảng sườn đê và nước chảy ngầm vào trong đồng độ bằng cái vại. Chúng tôi kêu kêu lên rằng : « ba cái thuyền này họ làm vỡ đê rồi. Ông chánh Trường bảo ra và vào mồm chúng nó làm gì có nước mà vỡ, đến lúc ông ấy ra đến nơi thì đã loang ra bằng cái bồ. Ông chánh Trường bảo trói hai tên kia lại và giữ lấy ba chiếc thuyền ấy, thì thấy một tên đưa ra một nắm gì thu vào học rồi thấy ông chánh Trường bảo thuyền chở đi chỗ khác. Hiện bấy giờ còn 18 bì ngô, đỗ ở trên mặt đê chưa kịp mang xuống thuyền, ông chánh Trường cũng nhận cả. Vì thế ông chánh Trường bảo chúng tôi về lấy thuồng cuốc ra hộ đê, nhưng chúng tôi ra đến nơi thì đã vỡ to rồi. Tình hình như thế bây giờ chúng tôi đói khát lắm, phải kêu với nhà-nước phát cho món tiền cứu tế để đỡ đói lúc bấy giờ. Chúng tôi được đội ơn quan lớn lắm.

Chín người ký tên

ĐẦM-HÀ (Hải-ninh)

Nên có tàu đáp bến. — Tổng Đầm-hà này nguyên là một tổng to nhất tỉnh Hải-ninh, phố xá đông đúc, buôn bán thịnh vượng. Có đến 11 có nhà giấy thép, có trường Pháp-Việt. Có như thế thì đã rõ rằng cái tổng Đầm-hà này không phải là nhỏ vậy. Khánh-Nam rất đông, kẻ đi người về Hải-phòng buôn bán tấp nập.

Nhưng không những là chỉ người trong tổng này đi về luôn Haiphong mà thôi, lại đến cả tổng Hà-thanh là một tổng liền tiếp với tổng Đầm hà, người ra vào Haiphong đều phải qua Đầm-hà cả.

Song hiềm nỗi nỗi *đường* tàu thủy đi về chưa được tiện cho hành-khách. Vì ở Đầm-hà mỗi lần đi về Haiphong lại phải thuê thuyền chở ra đến Vạn-hoa (Port-Wallut) mới có tàu. Mà đường Đầm-hà ra Vạn-hoa không phải là đường gần và dễ đi được, vì thuyền đi nhanh ra cũng phải mất nửa ngày. Như thế thì đường buôn bán không được thông đồng cho tổng Đầm-hà này lắm. Vậy mong rằng công ty tàu « Reque » (thường chạy đường Haiphong, Moncay, vẫn chạy qua Đầm hà) sẽ lưu ý đến mà cho tàu đi về mùa-xế ở Nải-sam là chỗ của bến Đầm-hà; tàu đỗ đấy có phần tiện lợi.

Thai-đinh, D. T. T. lai cảo.

THỪA-THIÊN

Động tiên hay là hang Mọi. — Tại miền thượng-du hạt Thừa-thiên giáp Quảng-trị đi theo đường thì ngược lên sông Bồ nguyên ; nếu đi đường bộ thì đi ngã kho tre khe Ô-lâu ra đường khe Quẩn và xóm Thọ lập. Tại miền ấy cách Kinh-thành phía Tây chừng 50 kilomètres có dãy núi cao chót vót, trước núi lại có một cái khe rất lớn chảy bao quanh nơi một bức vách đá cao chất ngất, diện tích chừng 3, 4 trăm thước vuông, chính giữa bức vách ấy có thông vào một lỗ như hình cửa thành nghĩa là hình vòng cung hai bên cửa ấy có hai giấy mọc rất đều nhau mà thẳng trông ngay thẳng cân cái lắm. — ở nơi cửa ấy bước vào chừng ba bước có một hòn đá vuông chừng một thước, lại bước chừng năm mười bước nữa thời lại có một tầm ngựa đá sắc xanh mà chuông chẳng để chính giữa bề cao chừng tám tấc, — tại trên viên đá nhỏ ở ngoài đó kể trên thì có một người Mọi ngồi đó chân xếp bàn tròn, một tay chống trên tầm đá, một tay để vào giữa rốn xây lưng vào trong; người Mọi ấy đầu có tóc để bờm xờm, chân tay và giữa ngực đều có lông mọc đen si tróng rất đỏ tợn! Giữa bụng quàng một tấm khố bằng vỏ cây.

Những người đi tìm mỏ than vào đến tận nơi ấy nói tiếng Mọi mà hỏi nó : người đó làm gì ? Nó đáp rằng : nó ngồi đây từ khi còn nhỏ để canh giữ cửa này, hỏi ở trong động có ai ở chăng ? Nó đáp rằng không biết. Hỏi nó ăn gì nó nói ăn thịt chồn thơ, ăn sống, nó vừa nói vừa chỉ những tấm da chồn thỏ căn phơi ở bên bức vách đá, Hỏi xin nó một con chồn nó bảo sao xin, ít thế rồi liền lấy những hòn đá tròn bằng quả bưởi nhét vào những cái lỗ hộp hai bên cuối nó ngồi rồi thò tay vào một hóc bắt ra một con chồn. Ngộn rất to. Những chồn thỏ ấy ninh như lợn để dành sẵn sàng như là lương thực của ta vậy. Cuẳng biết trong động ấy là động nên bay là hang Mọi, người ta xin có xem thời nó không cho. Không được biết cho tường chỗ ấy cũng nên tiếc thay.

(Còn tiếp kỳ tới)

VIỆC KINH-ĐÔ

Các trường học thiếu chỗ ngồi.

— Ngày khai trường học-trò đông quá, số xin vào học gấp năm sáu lần số học-trò cũ ; nhưng chỉ lấy mỗi lớp 50 học-trò cả cũ và mới, thành thử số học-trò lấy thêm từ hai đến năm người là cùng.

Những người học-trò hoặc vì học không đậu mà phải loại, hoặc vì số học sinh chỉ-hạn mà phải bỏ, lại có chừng kẻ vì lớn tuổi quá mà phải trượt, thật là nhiều quá, số học-trò ấy chưa biết đi học vào đâu ; vì trở về trường tổng, trường làng thì không lẽ nào học lại lớp cũ còn tới học trường huyện thì số học sinh cũng đã khắm rồi, thành ra thất học.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Học trò đâm nhau. Mới rồi có hai tên học trò chỉ nhau rồi đến ra về sinh đánh nhau, tên Triệu-tiến-Đạt, lấy cái ô đâm ngay vào má tên Trịnh-văn-Huyên một cái vào đến trong mồm, máu mê chảy ra lênh-láng, đem ngay vào nhà thương bó thuốc.

May chữ giá vào nơi phạm thi còn gì là tính mệnh.

HÀ-TĨNH

Cũng khởi thói quen. — Có dụ chỉ ban phẩm hàm, vài ba ông phán nọ mang bài ngà đi chơi mất đến đêu cũng phô phanh về phẩm hàm. Gặp một bọn thợ đi làm về, chúng chưa kịp chào, thì một ông ra bộ quan dạng hiền thị chúng : « Này anh em coi đó, từ nay sắp đi, các ngài đây là quan cả rồi, chớ không phải như xưa thầy ký thầy thông nữa đâu nghe ! » chúng nghe thì nhiều anh xép nép gãi tai. Các ông đắc ý ra đi, lại xoay đầu dặn với rằng : ừ, dặn anh em cho biết thế, bây giờ anh em về nghe ! — Dạ... Dạ... kính các thầy, chúng tôi xin về ạ chúng vừa chào như vậy vừa đi. Ông phán nọ đã rập chạy bài ra lệnh phạt, song các bạn can lại mà bảo : đó là hồi chúng quen miệng chớ gì ! chúng thấy các ông rồ lên, thì một tên bảo nó ở với bạn rằng ; Cứ gọi là thầy cũng được chứ sao ? Các ông đi ở đằng xa cũng có nghe chúng nói chuyện với nhau làm vậy, song cũng giả làm lơ mà đi.

An-Giang.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Hội Sán nhiên-đài họp đại hội-đồng thường niên

Đúng 1 giờ chiều hôm chủ nhật 14 Octobre 1923, xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội « Sán-nhiên-đài » đến họp Đại-hội-đồng thường niên tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 18, tỉnh Hanoi.

LE CONSEIL D'ADMINISTRATION

Tối thứ sáu 5 Octobre 1923
Diễn hai tích
Một tích chèo cổ — Một tích tuồng phe
Tích thứ nhất :
PHƯƠNG HOA CẢI DẠNG
Tích thứ hai :
NGHĨA THÍCH NGHIÊM-NHAN

Tối thứ bảy 6 Octobre 1923
MINH QUAN TRIẾT TỰ
(Tích mới soạn)

Đỡ dang châu dại ông già.
Ngẫm nhời sư-sãi thế mà cũng may.
Sự nhà dến lúc bỏ hay.
Rồi ra mới biết mưu thầy tượng quan.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có dăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính thưa các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

• **Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi.»**

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

HOTEL DE FRANCE

HANOI 29, BOULEVARD ROLLANDES, 29 HANOI
Téléphone 307
NGUYỄN-VĂN-QUYNH
Chủ trương

Xin kính trình các vị tôn-quan quý-khách biết rằng, trong cửa hàng chúng tôi xưa nay tiếp đãi rất là có phép-tắc, và lịch-sự, lại có cả phòng ngủ rộng-rãi và trình-tế lắm, như nơi ngồi chơi, và nơi ngủ đều được phân biệt cả, lại có cả phòng riêng để làm việc, như ngài nào ở xa đến mà có việc gì cần riêng của mình, thì nhất là tiện lắm, vì là các phòng của tôi xưa nay rất là nghiêm-chỉnh, không có tiếng rầm-rĩ lên như các nơi nhà hàng khác.

Còn như sự ăn-uống nếu ngài nào muốn ăn riêng ở trong phòng, thì phải trả thêm lên một bữa là 0$20 nữa.

Lại có cả salon để đặt tiệc từ 100 người trở lên, có cả rượu vang rất tốt, mà giá tính phải chăng.

Vậy xin các ngài chiếu-cố lại thường dùng cho, chúng tôi rất là cảm-tạ.

Kính-cáo,
NGUYỄN-VĂN-QUYNH

3690

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có từ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên ta ra đây, chớ không phải có mấy lời thuốc về những bình là bình trẻ con chỉ trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm lắm !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, thì Một-các phụng lời soạn phê rằng :

Chiếu rạng đại dương phòng cầu MONTÈS qui dang, có chế nên một thứ rượu bổ để bồng ngự dương cho Nội, dáng nên gọi Bổ-đào, trước học phê Bổ phê của qui dương phòng chẳng để là Thanh-giá.

Châm thế.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-con chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ theo ở trong thứ ta tờ báo này.

Số 40

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ-giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tô hữu-đức nói :

— Chẳng nói giấu gì đại-huynh, năm nay có khoa thi, tiểu-đệ đang cần-cạnh để xin lấy một tên đi thi, dẫn chẳng đỗ nào, nhưng gọi là che mặt thiên-hạ. Tiểu-đệ tiến thành đã 7, 8 thôm nay mà lo-liệu vẫn chưa được ổn-thỏa. Nếu có được cao tài như đại-huynh, sát-hạch đỗ đầu thì còn nói chi nữa ! chỉ còn chờ đến ngày thi mà tranh khôi đoạt giáp vậy. Đại-huynh có thấu cái nỗi khó làm ấy cho tiểu-đệ hay không ?

Tô-hữu-bạch nói :

— Đại-huynh chế-nhạo tiểu-đệ làm chi thế ! Tiểu-đệ đã bị truất tên, còn lấy chi mà tranh khôi đoạt giáp được nữa !

Tô hữu-đức nói :

— Thật ra đại-huynh đi đã lâu, cho nên không biết chuyện. Hiện nay học-đài tư giấy không truất tên đại-huynh nữa.

Tô-hữu-bạch nói :

— Khi nào lại có thế !

Tô-hữu-đức nói :

— Chính mắt tiểu-đệ trông thấy, thật không dám nói đối đại-huynh.

Tô-hữu-bạch nói :

— Học-đài đã xu-phụng kẻ quyền quí, khi nào lại còn có lòng tốt ấy !

Tô-hữu-đức nói :

— Tiểu-đệ nghe đâu là tự ý quan *Ngô* hàn-lâm. Lúc đầu quan *Ngô* hàn-lâm thấy đại-huynh từ-bỏ, lấy làm tức-giận, mà bảo học-đài truất tên, về sau lương tâm bối-rối, lại nghĩ thầm việc từ-bỏ cũng không phải là một điều đại tội. Lại thấy đại huynh chịu ấp một bề, không dám có câu gì oán-dỗ, vậy nên lại thương-thuyết với học-đài, xin cho đại-huynh.

Tô-hữu-bạch vui mừng mà rằng :

— *Ngộn-tòng* đại-huynh ơi ! Có quả như thế không ?

Tô-hữu-đức nói :

— Các thư-lại cùng các trai-phu ở trong học nha đều nói như thế ở hà phải một mình tiểu-đệ biết mà thôi đâu.

Tô-hữu-bạch nghe nói, rét mặt có ý mừng-rỡ. Hãy giờ đã ăn cơm xong, bỗng cầm chén rượu đầy, uống thẳng một hơi đến hết. *Tô-hữu-đức* thấy vậy lại nói :

— Đó là một việc tiểu-hỉ, đến thu này thi đỗ, mới thật là đại-hỉ vậy.

Tô-hữu-bạch nói :

— Không phải tiểu-đệ lấy việc đỗ hỏng làm quan-tâm đâu. Số là có một ý riêng.

Tô-hữu-đức nói :

— Ngoài việc thi đỗ, còn có mừng chi nữa ! Tiểu-đệ không dám tin lời.

Tô hữu-bạch nói :

— Chẳng nói giấu chi đại-huynh. Tiểu-đệ không lấy việc khôi truất tên làm mừng chỉ mừng rằng *Ngô* hàn-lâm lại có cái lòng tốt ấy.

Tô-hữu-đức nói :

— Thế là thế nào ?

Tô-hữu-bạch nói :

— Tiểu-đệ nhân có chút việc muốn nhờ *Ngô* hàn-lâm, đang hiềm vì nỗi ông ta chưa người con gián, nay ông ta đã có lòng đoái thương tiểu-đệ thì ngày mai tiểu-đệ tìm vào yết-kiến, mới dám khai-khẩu mà nói nhờ ông ta. Hỏi vậy cho nên mừng.

Tô hữu-đức cười mà bảo rằng :

— Hay là bây giờ đại-huynh đã hối-hận mà bằng lòng lấy con gái ông ta đó chăng ? Nhưng con gái ông ta đã gả cho người khác rồi.

Tô-hữu-bạch nói :

— Nào có phải thế đâu !

Tô hữu-đức nói :

— Nếu không vì điều ấy thì tất là đại-huynh biết ông ta sắp làm chủ-khảo, cho nên đến xin bài-môn phải không ?

Tô-hữu-bạch cười mà đáp rằng :

— Cũng không phải !

Tô-hữu-đức hỏi :

— Thế thì hỏi có chi ?

Tô hữu-bạch chỉ cười mà không nói. *Tô hữu-đức* nói :

— Tiểu-đệ đem tin mừng nói với đại-huynh, nay đại-huynh có tin mừng, lại giấu tiểu-đệ không nói. Tiểu-đệ là chỗ bạn-hữu, chẳng lẽ lại làm hại đại-huynh hay sao. Đại-huynh cứ nói, hoặc-giả tiểu-đệ lại có phần giúp một tay được.

Bấy giờ *Tô-hữu-bạch* trong lòng vui-xướng, uống luôn mấy chén, đã có ý ngà-ngà say, bỗng thổ-lộ chân-tình mà rằng :

— Chẳng dám giấu-diếm gì đại-huynh, tiểu-đệ có một việc hôn-nhân, muốn nhờ *Ngô* hàn-lâm đứng làm mối vậy.

Tô-hữu-đức ngẫm-nghĩ một chút, rồi kinh-ngạc mà hỏi rằng :

— Đại-huynh muốn lấy con gái ông ta đó chăng ? Nhưng con gái ông ta đã gả cho người khác rồi.

Tô-hữu-bạch thấy nói tráng mồm, liền cả cười mà rằng :

— Nếu vậy thì đại-huynh thật là thần nhân !

Nguyên *Tô hữu-đức* ở gần làng quan thị-lang họ *Bạch*, *Bạch* tiểu-thư tài mạo thế nào và việc kén rể kỹ càng những thế nào, điều biết rõ cả, chỉ hiềm chưa tìm được mánh-mối. Nay thấy *Tô-hữu-bạch* ở *Cẩm-thạch thôn* đi đến, lại thấy nói muốn nhờ *Ngô* hàn-lâm làm mối, cho nên liền đoán trúng ngay.

Tô-hữu-đức dụng tình mà nói rằng :

— Tài mạo *Bạch* tiểu-thư thế nào, điều ấy không cần phải nói, nhưng *Bạch* lão-gia tính-khí câu-nệ, việc hôn-nhân ấy đã từ-chối không biết bao nhiêu người. Dẫu *Ngô* hàn-lâm làm mối, cũng vị-tất đã được việc. Huống-chi tiểu-đệ nghe nói ông ta đã tuyển một chàng họ *Trương* đến ngồi dạy học. Việc nầy tất phải đợi có tin trong thế nào, họa may mới thành được.

Tô-hữu-bạch thấy câu nói hợp ý, liền đem việc gặp *Trương-qui-như* thế nào, họa thơ tán-liễu thế nào, bị *Trương qui-như* đánh lừa những thế nào và sau nảy nhờ cậy con *Yên-tố* những thế nào, kể hết đầu đuôi cho *Tô hữu-đức* nghe.

Tô hữu-đức dụng tình mà đáp rằng :

— Nếu vậy thì nhờ *Ngô* hàn-lâm nói, tất phải được việc nhưng chỉ tiếc *Ngô* hàn-lâm nay lại phụng chỉ vào Kinh rồi !

Tô-hữu-bạch nói :

— Chẳng nói tiếc Kinh-lâm chỉ dẫn tiến lên đến trời thì tiểu-đệ cũng cố tìm cho được.

Tô-hữu-đức nói :

— Đại-huynh đã cố theo tìm *Ngô* hàn-lâm thì sao không tiện đây đi thẳng ra sông, lại còn về thành làm chi cho chậm. Đại-huynh nên đi ngay, còn trở về thì hơn.

Tô-hữu-bạch nói

— Đi ngay thì tiện, nhưng đường-sá xa-xôi, mà hôm trước tiểu-đệ ở nhà đi, chẳng mang hành-lý và tiền nong chi cả, ngày nay còn phải về thành trù-hoạch, rồi mới đi được.

Tô-hữu-đức nói :

— Đại-huynh có việc huy hấy, tiểu-đệ rất lấy làm mừng. Nếu cần dùng tiền, tiểu-đệ xin giúp, bá-tất phải về thành cho thêm chậm

(Còn nữa)

QUẢNG-BÌNH

Sở kiểm-lâm mới lắm. — Nguyên ngày trước, khi chưa xảy ra cuộc Âu-chiến thì tỉnh này vốn có quan Kiểm-lâm, sau nhu-cầu thành ra chức ấy huyền-khoa?, mãi đến năm ngoái mới đặt lại chức, nhưng chưa có tờ giấy và nhà ở. Năm nay mới khởi công làm hiện đã sắp thoan-công,

Đắm đò. — Một chiếc đò của làng Trung-bình chở cát, khi mới ra khỏi bến được mấy chục thước tây, liền bị đắm xuống đáy sông, vì cái sức trọng-lại của thuyền với cái tích-lượng của cát không được quân bình thành ra phải đắm. Trong thuyền có 4 người dân ông và 2 người đàn bà; nhỏ đó tuy rằng gần bến thật, nhưng lại chính là chỗ sâu lắm, may mà toàn sinh được là nhờ bọn họ đều thiện thủy cả, nên mới vô hại, chứ bằng không biết tội thì đã về đến thủy-phủ rồi còn chi nữa.

BÌNH-ĐỊNH

Tìm được tử sắt. — Ngày tháng chạp năm ngoái quân bọm đã vào khiêng mất cái tủ bạc tại nhà thương Qui-nhơn, mà bản báo đã đăng tường tất.

Từ ấy đến nay quan địa-hạt cũng hết sức tìm tòi tức cho ra, nhưng vẫn vắng tin nhận cả. Mới đây quan phủ Tây-phước Nguyễn-khoa-Kỳ được tin tố giác đích danh tên thủ phạm, và chỉ rõ cái tủ sắt hiện còn chôn dưới bàn nước kín tại địa bộ làng Vân-hà, tổng Dương-an.

Vừa được tin thì quan tức tốc cho tới vây bắt tên thủ phạm và tìm soát trong nhà, thì thấy được một đôi vòng đeo tay của đàn-bà, mà có dấu tẩy chữ hiện khắc (vì trong tủ sắt ấy có mấy đôi vòng, càng đồ nữ trang của có kia gởi cất đó).

Sau sức dân lặn tìm dưới bàn gần nhà tên Ấy, thì hiện có tủ sắt tại đó, và đã có dấu đập phá hư hỏng. Quan thâu tang vật giải tên thủ phạm, cùng mấy kẻ liên can bàng cận để phòng tra cứu, bắt được ngày 19 Septembre đây. Trong việc này thì đã làm người phải lao khổ, về nỗi tinh nghị; nay trời bắt dung gian mới cho sáng lẽ công bình, cho khỏi những nỗi nghi ngờ khốn đốn.

Lại cũng nhờ có quan phủ Nguyễn-khoa-Kỳ, gia tâm gắng sức tìm tòi tức, nên nay mới tỏ mối ra được, thật đáng khen cho quan phủ.

Năm trước cũng nhờ ngài tỏ chức việc tuần phòng cùng tìm nã, nên đã bắt được tên đại bợm là danh Đanh.

Việc này còn nghị án, chưa biết sau sẽ tuyên án thế nào; ngày sau sẽ biết.

THUỐC THỤT

Injection Peyrard

D'ALGER

Là thứ thuốc lâu năm nhất, công-hiệu nhất để trị bệnh lậu và tất cả các bệnh chảy mủ cũ hay mới.

Trong 232 người Á-rập thì 231 người khỏi về thứ thuốc này

(Theo tờ trình các viên thầy thuốc ở Alger)

BÁN TẠI:

SPÉCIALITÉS PEYRARD

46, Rue de Grenelle. — PARIS

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế **MONTÈS, 54,** phố Tràng-tiền, Hanoi.

Kính cáo các nhà mắc phải bệnh trĩ

Tôi mắc bệnh trĩ, thuốc thang mãi không khỏi sau nhờ M. TCHUONG-QUAY-LAM, ở hàng Đường, số nhà 26, Hanoi, chữa cho, trong vòng ba tuần lễ thì khỏi hẳn.

Trong khi chữa không đau đớn gì và tôi vẫn làm lụng như thường.

Vậy có mấy lời cảm-tạ lương-y và giới-thiệu lương-y cùng các nhà mắc phải bệnh ấy.

HOÀNG-TIỆM-HỒNG

16 bis 3, Rue de la Citadelle, Hanoi

泰 NAM-THÁI 南

6, Quai Clémenceau — HANOI

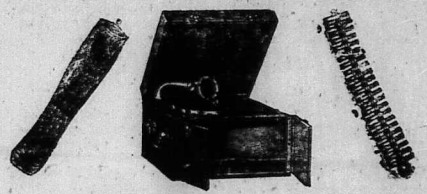
ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả dong các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

2072 *Kính-cáo*

CHANSON & Cie

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và tuyệt sạch vệ-sinh.

Bản hiệu mới có thứ mới « ÉMAILLINE » để lau đĩa hát rất sạch mỗi ống là 0$40. *Nay kính cáo.*

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thưa các quý-khách, những đồng hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 8 quan nên chúng tôi xin hết giá mỗi cái 1$00 mặt chiếu giá không hết thời xin biếu cái kính giọng vàng cả hộp xin xem như sau này:

Đồng hồ đeo tay chiếu tối thấy giờ			giá trước	8$50	nay 4$00
—	id	—	có kim ly	— 6 00	— 3 00
—	id	kim thép và kim vàng		— 4 50	— 2 50
—	id	vuông thực xinh		— 3 25	— 4 50

Nếu các quý khách chiếu cố cho 2 cái mà không hết giá, chiếu giá trước thời xin kính tặng 1 chi kính giọng vàng đời mới và 1 cái hộp kính nhôm rất cả tiền nước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

2049 *59, Phố hàng Ngang, HANOI*

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc hiệu không có pha chế nhiều món

Mỗi hoàn 0,50 cr (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẮN-CỐT

THUỐC PHÁP — Ở PHÁP QUỐC LẤM

Trữ tại: E. Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS

Cũng có bán tại: Hanoi, E. CHASSAGNE, Pharmacien, 1, BOULEVARD HENRI RIVIÈRE, près de la Banque de l'Indochine

SÀ-PHÒNG BA

DẦU THƠM XOÁ TÓC

NƯỚC HOA THƠM

SÁP MỠ

Pachod Frères & Cie Lyon

2050

MỘT NGƯỜI KHỎE LẠ

NGƯỜI ĐI SĂN. — Chẳng cần phải dùng súng cũng đánh nổi sư-tử Uống một cốc QUINIUM LABARRAQUE, thì khỏe lạ thường như thế

Sau cơn bữa cơm uống một cốc con rượu Quinium Labarraque, thì chẳng bao lâu mà người ốm nhọc đến đâu cũng hồi sức lại được. Những bệnh mệt nhọc, những bệnh xấu mấy lâu ngày, dai dẳng đến đâu cũng chữa được một cách chắc chắn và êm đềm. Dùng thuốc ấy thì những bệnh nối dai đến đâu cũng chẳng bao lâu mà khỏi.

Vì vậy, những người yếu đuối, hoặc vì đau ốm, hoặc vì làm lụng khó nhọc, hoặc có việc gì thất quá mà thân thể phải suy nhược; những người thanh niên lớn lên chóng quá mà sinh ra bần sức khỏe, con gái không lớn lên được, đàn-bà sau khi sinh sản, ông già bà cả thân thể yếu đuối, những người mắc xấu hoặc lao-lực quá sức, đều nên uống rượu Quinium Labarraque. Nhất là những người mới ốm khỏi lại càng nên uống lắm.

Các hàng bào chế đều cũng có bán rượu thuốc Quinium Labarraque.

Chính-điểm: **Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.**

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gò-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

NGÀY THỨ HAI 1er OCTOBRE CHO ĐẾN HÔM 10

Bán chiêu-khách những đồ dùng để rửa mặt, nước hoa, giấy bút, các đồ bằng da, các thứ đồ dùng cho đàn ông, xoong chảo bát đĩa

Gian bán đồ ăn và gian bán rượu

BÁN CÁC ĐỒ MỚI SANG KỲ TÀU VỪA RỒI

Xin xem giấy khai giá hàng cùng chỗ bầy hàng

MỚI SANG

Chục xe cao-xu — Vòng bánh — Nan-hoa — Vải lợp mui đủ các mùi

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

Pousse-Pousse Saigonnais

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

2009

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào chế ra, vì hiện đã đáng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-hóa, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt. Hãy xin kể sau thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bệnh suy nhược của đàn ông, đàn bà; bệnh thở thần của con gái đến thì; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi cho sữa cho con bú; bệnh mệt nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngơ ngẩn, bệnh đau lưng, đặt gián, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc Dragées Rabuteau hiệu đầu nai) thì các bệnh ấy thuyên khỏi.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2050

LAXO SODYL

Một thứ hạt gặp chất muối của loài quả thì xủi bọt lên.

Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt,

Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.

Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trẻ, nhọt lở, vân vân.

Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiền: 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại:

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

CẦN NGƯỜI LÀM

« *Công-ty Phạm-văn-Phi chúng tôi vừa mới* « *thầu lại được việc chở thơ và hành-khách* « *đường Vinh đi Đông-hà trong 5 năm nữa.* « *Vậy chúng tôi đang mở to thêm nhà máy* « *và đã mua thêm nhiều xe mới ở Tây sang,* « *nên đương cần dùng những người thợ tiện,* « *thợ nguội và những người biết lắp máy xe* « *ô-tô. Ai biết nghề vào Vinh hỏi sẽ được* « *lương cao.* »

2043 **PHẠM-VĂN-PHI Công-ty lại cáo.**

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)